

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๘/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๒๔/๒๕๔๘

วันที่ ๖ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

ประเด็นวินิจฉัย มีประเด็นต้องวินิจฉัยตามคำร้องสองประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๑๙ หรือไม่

ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๒๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ความเห็น

ศาลแพ่งได้ส่งคำโต้แย้งของคู่ความในคดีให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๒๗ ของพระราชบัญญัตินี้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ มีประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัยในเบื้องต้นก่อน ดังนี้

(๑) ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยหรือไม่

(๒) ศาลแพ่งได้ส่งคำโต้แย้งของคู่ความในคดีให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับคดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ต่อมาได้มีการยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวแล้ว และให้ใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แทน ศาลรัฐธรรมนูญจะใช้รัฐธรรมนูญฉบับใดพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องนี้

เห็นว่า

(๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้สิ้นสุดลงตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) ฉบับที่ ๓ ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๕ และให้ศาลรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงพร้อมกับรัฐธรรมนูญ ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๕ มาตรา ๓๕ วรรคสี่ ได้บัญญัติให้บรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญก่อนวันที่ ๑๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๕ ให้โอนมาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๐ วรรคสี่ ได้บัญญัติให้บรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่ระหว่างดำเนินการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรานี้ดำเนินการ และเมื่อมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้แล้ว บรรดาอรรถคดีหรือการที่ค้างดำเนินการนั้นให้โอนไปอยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่แต่งตั้งขึ้นใหม่ จึงเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้

(๒) กรณีการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญจะใช้รัฐธรรมนูญฉบับใดพิจารณานั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้สิ้นสุดลงไปแล้วตามประกาศของ คปค. ตั้งแต่วันที่ ๑๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๕ จึงต้องนำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมาใช้พิจารณาวินิจฉัยแทน โดยเทียบเคียงบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย กับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๑๕ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติอยู่ในหมวดที่ ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย โดยมาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครองและมีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรของรัฐในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมายทั้งปวง มาตรา ๒๘

เป็นบทบัญญัติวางหลักประกันความมั่นคงแห่งสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ว่าจะจำกัดมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้ ทั้งนี้ ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปไม่เจาะจงแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง และมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยให้มีความเสมอภาคกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลจะกระทำมิได้ ซึ่งบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้บัญญัติรับรองไว้เช่นเดียวกัน

พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๓๔ ได้บัญญัติให้บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยสามารถควบกิจการกับธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงิน หรือโอนกิจการทั้งหมดให้แก่ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินได้ ซึ่งจะทำให้การพัฒนาและการส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมมีแหล่งเงินทุนและมีความสามารถดำเนินธุรกิจการพาณิชย์ที่หลากหลาย เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันการเงินและให้เกิดความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม และเมื่อมีการควบกิจการหรือโอนกิจการของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมฯ กับธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินตามมติของผู้ถือหุ้นแล้ว ก็ให้พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นอันยกเลิกไป ต่อมาได้มีการควบกิจการและโอนกิจการของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมฯ กับธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ทำให้ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ได้รับไปซึ่งทรัพย์สิน หนี้สิน หน้าที่และความรับผิดชอบของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมฯ หลังจากนั้นได้มีการประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การแสดงการดำเนินการโอนกิจการของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยโดยเสร็จสิ้น ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๑ ตอนพิเศษ ๑๓๒ ง วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ สรุปได้ว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทยได้ให้ความเห็นชอบการดำเนินการตามโครงการรวมและโอนกิจการของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมฯ และได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว เป็นผลให้บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมฯ สิ้นสภาพนิติบุคคล และพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรม

แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ เป็นอันยกเลิกไปแล้ว ตั้งแต่วันที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ แม้จะมีบทบัญญัติจำกัด สิทธิและเสรีภาพของประชาชนบางประการ แต่มาตรา ๓๔ ของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบกิจการและโอนกิจการของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมฯ กับธนาคารพาณิชย์ หรือสถาบันการเงินเท่านั้น มิได้เป็นบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็น ผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ หรือลูกหนี้ และไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

สำหรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๑๙ นั้น มาตรา ๒๑๘ เป็นบทบัญญัติที่ฝ่ายนิติบัญญัติให้อำนาจฝ่ายบริหารหรือคณะรัฐมนตรีมีอำนาจ ตราพระราชกำหนดมาใช้เป็นกฎหมายบังคับก่อนในกรณีเห็นว่าฉุกเฉินที่มีความจำเป็นเร่งด่วนอันมิอาจ หลีกเลี่ยงได้ ในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัย สาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ แต่ต้องเสนอพระราชกำหนด ต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาโดยไม่ชักช้า และมาตรา ๒๑๙ เป็นบทบัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา สามารถเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้ หากการตราพระราชกำหนดของ คณะรัฐมนตรีไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง บทบัญญัติมาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๑๙ จึงเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการตราพระราชกำหนดและการอนุมัติพระราชกำหนดของรัฐสภา ให้มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมาย ซึ่งรัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติให้ผู้ร้องมีอำนาจขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ในประเด็นนี้ จึงไม่จำต้องวินิจฉัย

ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๒๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๒๖ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดค่านิยามว่า “ธนาคารพาณิชย์” หมายความว่า ธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมาย ว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ และ “สถาบันการเงิน” หมายความว่า สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วย การธนาคารพาณิชย์ และมาตรา ๒๘ เป็นบทบัญญัติที่ให้นำความในมาตรา ๓๘ ตรี มาตรา ๓๘ จัตวา มาตรา ๓๘ เบญจ มาตรา ๓๘ ฉ และมาตรา ๓๘ สัตต แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์

พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาใช้บังคับแต่การดำเนินการเพื่อควบกิจการหรือโอนกิจการของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมฯ โดยอนุโลม บทบัญญัติทั้งสองมาตรานี้ได้กำหนดขึ้นเพื่อให้การแก้ไขปัญหเกี่ยวกับฐานะหรือการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ และเพื่อให้เกิดความมั่นคงและเข้มแข็งโดยให้ธนาคารพาณิชย์สามารถควบกิจการเข้าด้วยกัน หรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงินอื่นหรือโอนกิจการระหว่างกันหรือกับสถาบันการเงินอื่นได้ และมีได้มีเนื้อหาสาระใดที่เกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบทำให้สิทธิและหน้าที่ของผู้ร้องอันมีอยู่ต่อเจ้าหนี้รายเดิมคือบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และที่จะมีกับเจ้าหนี้รายใหม่ คือธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ต้องเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมแต่อย่างใด และมีได้เป็นบทบัญญัติที่จำกัดต่อสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยที่รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ และไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติ พระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๒๘ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ